

ბიბლიოგრაფიული ცნობარი

**ისტორიული მეცნიერების განვითარება საქართველოში
სახელმწიფოებრიობის აღდგენის შემდეგ**

**დამოუკიდებელი საქართველოს
ისტორიის მეცნიერებათა ლექტორები
(1993-2006 წლები)**

1991 წლის 31 მარტს ჩატარებული რეფერენდუმის შედეგებიდან გამომდინარე, იმავე წლის 9 აპრილს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ მიიღო ჩვენი ქვეყნის სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტი – დამოუკიდებლობის 1918 წლის 26 მაისის აქტის საფუძველზე.

ამის შემდეგ დაიწყო საქართველოს დამოუკიდებლობის საერთაშორისო აღიარების პროცესი, რომელმაც წელიწადზე მეტხანს გასტანა.

1992 წლის 31 ივლისს საქართველო გახდა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის რიგით 179-ე სრულუფლებიანი წევრი. ასე დაგვირგვინდა არაერთი თაობის ღირსეულ წარმომადგენელთა თავგანწირული ბრძოლა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის.

სსრ კავშირის დაშლისა და საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენა-აღიარების შემდეგ, უმაღლესი კვალიფიკაციის სამეცნიერო და სამეცნიერო-პედაგოგიური კადრების ატესტაციის საბჭოური სისტემაც წარსულს ჩაბარდა.

საქართველოს მთავრობის 1992 წლის 6 აპრილის № 406 დადგენილებით შეიქმნა სწავლულ ექსპერტთა საბჭო (იგივე სეს-ი), რომელსაც დაეკისრა უმაღლესი კვალიფიკაციის სამეცნიერო და პედაგოგიური კადრების ატესტაცია ჩვენი ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე.

სწავლულ ექსპერტთა ეროვნული საბჭო საქართველოში მოქმედებდა 1992-2006 წლებში, ანუ 14 წლის განმავლობაში. იგი ხელმძღვანელობდა ჩვენი ქვეყნის კონსტიტუციით, კანონით უმაღლესი კვალიფიკაციის სამეცნიერო და სამეცნიერო-პედაგოგიური კადრების ატესტაციის შესახებ, პრეზიდენტის მიერ გამოცემული ნორმატიული აქტებითა და საერთაშორისო ხელშეკრულებებით.

ისტორიული მეცნიერების განვითარება საქართველოში სახელმწიფოებრიობის
ადღენის შემდეგ. დამოუკიდებელი საქართველოს
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორები (1993-2006 წლები)

საქართველოს სწავლულ ექსპერტთა საბჭოს სხვადასხვა დროს ხელმძღვანელობდნენ აკადემიკოსები: გივი სანაძე, ალბერტ თავხელიძე და გიორგი ხარაძე. სეს-ის თავმჯდომარის მოადგილეები იყვნენ: აკადემიკოსი თენგიზ ბერიძე, აკადემიის წევრ-კორესპონდენტები – ედუარდ კოდუა, ზაზა ალექსიძე და ალექსანდრე დიდბუღიძე, ხოლო მთავარი სწავლული მდივანი გახლდათ ირინე ჯაფარიძე.

სეს-ში შემავალ ისტორიისა და ხელოვნებათმცოდნეობის მიმართულეობას სხვადასხვა დროს ხელმძღვანელობდნენ: აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორები ოთარ ჟორდანიას და როლანდ თოფჩიშვილი.

დამოუკიდებელი საქართველოს პირობებში დაცული დისერტაციები ისტორიის მეცნიერებათა ხარისხის მოსაპოვებლად, განსხვავებით საბჭოურ პერიოდში დაცულთაგან, სრულიად თავისუფალი გახლდათ იდეოლოგიური მარწუხებისაგან, რაც უდავოდ პროგრესული მოვლენა გახლდათ.

მიუხედავად იმისა, რომ, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, საქართველოს სწავლულ ექსპერტთა ეროვნული საბჭო 1992 წელს შეიქმნა, მისი ხელმძღვანელობით დისერტაციების დაცვის პროცესი ისტორიის დარგში მხოლოდ მომდევნო – 1993 წლიდან დაიწყო.

14 წლის წინათ, საქართველოში მიმდინარე განათლების რეფორმის პროცესში, სწავლულ ექსპერტთა ეროვნულმა საბჭომ არსებობა შეწყვიტა. ეს მოხდა საქართველოს პრემიერ-მინისტრის 2007 წლის 23 მაისის დადგენილების საფუძველზე, ახალ სისტემაზე გადასვლის გამო.

უკანასკნელი 14 წლის განმავლობაში საქართველოში ხდება ისტორიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მინიჭება, ნაცვლად ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის ანდა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხებისა, რომელთაც 1993-2006 წლებში ანუ 13 წლის განმავლობაში ანიჭებდნენ.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხი 2007 წლიდან გაუთანაბრდა ისტორიის დოქტორის აკადემიურ ხარისხს. აქვე უნდა ითქვას, რომ ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის მანამდე მინიჭებული ხარისხი არ გაუქმებულა. ამ უკანასკნელი ხარისხის მქონენი იმავდროულად ითვლებიან ჰაბილიტირებულ დოქტორებად.

2012 წელს საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიისა და ქართული ენციკლოპედიის ირაკლი აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქციის ეგიდით წიგნად გამოიცა „საქართველოს მეცნიერებათა დოქტორები“.

ტორები (1992-2006)“, რომლის შემდგენელი და რედაქტორი გახლდათ სეს-ის ყოფილი სწავლული მდივანი ირინე ჯაფარიძე.

წინამდებარე ბიბლიოგრაფიულ საძიებელში გამოყენებულია ზემოხსენებულ წიგნში მოყვანილი ინფორმაცია საქართველოს ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორების შესახებ, რომლებმაც ეს ხარისხი 1993-2006 წლებში, ჩვენს ქვეყანაში მოაპოვეს. ეს მონაცემები ქვემოთ დაზუსტებულია, ხოლო ზოგიერთ შემთხვევაში – შევსებულია. მათი საერთო რაოდენობა 143-ს შეადგენს. მათგან 2 – უცხო ქვეყნის მოქალაქეა, კერძოდ, ერთი მოღვაწეობს რუსეთის ფედერაციაში შემავალი ჩენეთის რესპუბლიკის დედაქალაქ გროზნოში, ხოლო მეორე – აზერბაიჯანის რესპუბლიკის დედაქალაქ ბაქოში.

საძიებელში მოყვანილია თემატიკა ისტორიის ცალკეულ სპეციალობებში დაცული დისერტაციებისა, რომელთა საფუძველზეც მათ ავტორებს მიენიჭათ ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი. მონაცემები წარმოდგენილია ისტორიის ცალკეული სპეციალობების მიხედვით და ანბანური პრინციპით:

- 1) *„არქეოლოგია“* (დაცული სადოქტორო დისერტაციების რაოდენობა – 28);
- 2) *„საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობა და ისტორიოგრაფია“* (დაცული სადოქტორო დისერტაციების რაოდენობა – 5);
- 3) *„საქართველოს ისტორია“* (დაცული სადოქტორო დისერტაციების რაოდენობა – 65);
- 4) *„მსოფლიო ისტორია“* (დაცული სადოქტორო დისერტაციების რაოდენობა – 23);
- 5) *„კავკასიის ისტორია“* (დაცული სადოქტორო დისერტაცია – 1);
- 6) *„ეთნოგრაფია“, „ეთნოლოგია“, „ანთროპოლოგია“, „ფიზიკური ანთროპოლოგია“* (დაცული სადოქტორო დისერტაციების რაოდენობა – 18);
- 7) *„ისტორიული კულტუროლოგია“* (დაცული სადოქტორო დისერტაციების რაოდენობა – 3).

1) სპეციალობა – *„არქეოლოგია“*

1) ავალიშვილი გაა ბიძინას ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1994 წლის 15 სექტემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პრო-

ფესორი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*საქართველოს მოსახლეობის სოციალური სტრუქტურა და სატომთაშორისო ურთიერთობანი ძველი ლითონების ხანაში*“.

2) ახვლედიანი დიმიტრი ვლადიმერის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ოთარ ლორთქიფანიძის სახელობის არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 2005 წლის 18 იანვრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი ვახტანგ ჯაფარიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*კოლხეთის სოციალურ-ეკონომიკური და პოლიტიკური ისტორიის საკითხები ძვ. წ. V-II საუკუნეებში*“.

3) ბარამიძე მალხაზ ბენედიქტეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 26 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*ადმოსავლეთ შავი ზღვისპირეთი ძვ. წ. II-I ათასწლეულის პირველ ნახევარში (ძირითადი პრობლემები)*“.

4) გაბუნია მანანა კალისტრატეს ასული.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1994 წლის 21 ოქტომბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*სამხრეთ საქართველოს ვულკანური მთიანეთის ძველი ქვის ხანა*“.

5) გრიგოლია გურამ კონსტანტინეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1993 წლის 12 მარტის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*საქართველოს არქეოლოგიისა და საისტორიო გეოგრაფიის აქტუალური პრობლემები*“.

6) დუნდუა თედო გიორგის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1995 წლის 7 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი თეიმურაზ მიქელაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*ქართული ეთნოკულტურული ევოლუცია და დასავლეთი ნუმიზმატიკური მასალების მიხედვით (ძვ. წ. VI ს. - 1453 წ.)*“.

7) კაჭარავა დარეჯან დავითის ასული.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 30 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის

თემა: *„შავი ზღვისპირეთის ძვ. წ. VIII-VI საუკუნეების ბერძნული კოლონიზაცია: ქრონოლოგიისა და ტიპოლოგიის პრობლემები“.*

8) კვირკველია გურამ თენგიზის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 5 მარტის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„სავაჭრო ურთიერთობანი შავი ზღვისპირეთში ადრეანტიკურ ხანაში“.*

9) კოპალიანი ჯუმბერ დავითის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 14 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი ვახტანგ ლიჩელი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქვემო ქართლის თავდაცვითი სისტემა შუა საუკუნეებში“.*

10) ლანჩავა ომარ იონას ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1995 წლის 24 ოქტომბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქუთაისი ვერის-ლაზიკის ციხე-ქალაქთა სისტემაში (IV-X საუკუნეები)“.*

11) ლომიტაშვილი დავით ავთანდილის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ოთარ ლორთქიფანიძის სახელობის არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 2004 წლის 15 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი ვახტანგ ჯაფარიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ცენტრალური კოლხეთი ძვ. წ. VIII – ახ. წ. VI საუკუნეებში (ციხეგოჯი-არქეოპოლისი-ნოქალაქევი)“.*

12) მათიაშვილი ნანა ნიკოლოზის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 18 ოქტომბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი ვახტანგ ლიჩელი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ელინისტური ხანის კოლხეთის კულტურის ისტორიის პრობლემები“.*

13) მაისურაძე ბესარიონ გიორგის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1997 წლის 10 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ცენტრალური ამიერკავკასია ძვ. წ. II ათასწლეულის მეორე ნახევარში“.*

14) მამულაძე შოთა ხუსეინის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს

2002 წლის 9 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი
ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „აჭარისწყლის ხე-
ობა უბეველესი დროიდან გვიან შუასაუკუნეებამდე (ისტორიულ-არქეოლოგიური
გამოკვლევა)“.

15) მინდორაშვილი დავით ვალერიანის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს
2001 წლის 15 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორი-
ის მეცნიერებათა დოქტორი ვახტანგ ლიჩელი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის
თემა: „ხევი შუა საუკუნეებში (ისტორიულ-არქეოლოგიური გამოკვლევა)“.

16) მიწიშვილი მარინე ნიკოლოზის ასული.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს
1998 წლის 6 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემ-
იის წევრ-კორესპონდენტი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის
თემა: „შუა საუკუნეების ქართული მოჭიქული კერამიკა (IX-XVIII საუკუნე-
ები)“.

17) ნარიმანიშვილი გოდერძი ყარამანის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს
2006 წლის 18 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის
მეცნიერებათა დოქტორი ბესარიონ მაისურაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის
თემა: „თრიალეთის ყორღანებთან დაფიქსირებული გრანდიოზული სარიტუა-
ლო საპროცესო გზები, მათი წარმომავლობა, გავრცელება, ფუნქცია“.

18) ნებიერიძე ლამარა დიომიდეს ასული.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს
1993 წლის 2 ოქტომბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფე-
სორი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „დასავლეთ
ამიერკავკასიის ადრესამიწადმოქმედო კულტურის განვითარების ადრეული
საფეხურები“.

19) ნიორაძე მედეა გიორგის ასული.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს
1994 წლის 11 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფე-
სორი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ძველი ქვის
ხანის მღვიმე-ნამოსახლარები წყალწითელას ხეობაში“.

20) ორჯონიკიძე ალექსანდრე ზურაბის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს

2000 წლის 23 იანვრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„მტკვარ-არაქსის კულტურა აღმოსავლეთ საქართველოში“*.

21) რამიშვილი ალექსანდრე ტიტეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 13 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„შიდა ქართლის ბრინჯაოს ფინალური სტადიების არქეოლოგიის პრობლემები“*.

22) სადრაძე ვაჟა გერმანეს ასული.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 2000 წლის 25 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი თინათინ ოჩიაური. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„მცხეთა ძვ. წ. II-I ათასწლეულის პირველ ნახევარში (შიდა ქართლის ძეგლების ქრონოლოგია-პერიოდიზაციის საკითხები)“*.

23) სულავა ნინო ოთარის ასული.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 2006 წლის 24 სექტემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი ბესარიონ მაისურაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„კავკასიის ფიბულების ერთიანად წარმოდგენის, მათი ტიპოლოგიის, ქრონოლოგიისა და გენეზისის დადგენა“*.

24) ფხაკაძე გურანდუხტ გრიგოლის ასული.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1994 წლის 27 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი თეიმურაზ მიქელაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„დასავლეთ ამიერკავკასია ძვ. წ. III ათასწლეულში“*.

25) ყიფიანი გურამ გვიის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1994 წლის 10 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„კოლხეთის და იბერიის სატაძრო ხუროთმოძღვრება და ქართული ქრისტიანული არქიტექტურის გენეზისი“*.

26) ძიძიგური ლაშა შოთას ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 28 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის

მეცნიერებათა დოქტორი ვახტანგ ლიჩელი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ამიერკავკასიის უძველესი სამიწათმოქმედო კულტურა – იარაღი (ნეოლით-გვიანბრინჯაო-აღრერკინის ხანა)“.

27) ჯაფარიძე ვახტანგ მირიანის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 8 ოქტომბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ვერისის მატერიალური კულტურა ახ. წ. I-VII საუკუნეებში“.

28) ჯიბლაძე ლერი ვახტანგის ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 15 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი ვახტანგ ლიჩელი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „კოლხეთის დაბლობის ძვ. წ. III-II ათასწლეულების ნამოსახლარები“.

2) სპეციალობა – „საქართველოს ისტორიის
წყაროთმცოდნეობა და ისტორიოგრაფია“

1) კლდიაშვილი დარეჯან ქაქუცას ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2005 წლის 8 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ქართული სამონასტრო სულთა მატარებები, სინას მთისა და სამხრეთ საქართველოს მონასტრების ხელნაწერებში შესული ალაპ-მოსახსენებლები“.

2) მალაზონია დავით შოთას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 6 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ქართული ისტორიოგრაფიული აზროვნება XIX საუკუნის მეორე ნახევარში“.

3) ჩხარტიშვილი მარიამ სანდროს ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1997 წლის 24 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ქართული ჰავიოგრაფიის წყაროთმცოდნეობითი ანალიზი (IV-VII საუკუნეების ისტორიის ამსახველი ძეგლები)“.

4) ცაგარეიშვილი ელენე ვალერიანის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2006 წლის 30 ოქტომბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „VII-XIII საუკუნეების სომხური წერილობითი წყაროები საქართველოს შესახებ“.

5) ჯავახიშვილი ნიკოლოზ გიორგის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2003 წლის 7 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ქართული ბონისტიკა (ქალაქის საფასომცოდნეობა)“.

3) სპეციალობა – „საქართველოს ისტორია“

1) აბდალაძე ალექსანდრე პროკოფის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1993 წლის 23 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „საქართველო-სომხეთის პოლიტიკური ურთიერთობა IX საუკუნის შუა ხანებიდან – XI საუკუნის 60-იან წლებამდე“.

2) აბესაძე ირინე ბიძინას ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 22 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ეროვნული ფაქტორი „ქართველ ხელოვანთა საზოგადოების“ მოღვაწეობაში (1916-1932 წწ.)“.

3) არახამია გონელი მიხეილის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1995 წლის 14 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ქართლის ცხოვრების“ პირველი მატეანის წყაროთმცოდნეობითი და ისტორიოგრაფიული შესწავლის საკითხები“.

4) ასათიანი ვლადიმერ ანთიმოზის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლო-

გის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 10 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „საქართველოს სახალხო მეურნეობის გარდაქმნა სამხედრო ყაიდაზე საბჭოთა კავშირის დიდი სამამულო ომის პერიოდში (1941-1945 წწ.)“.

5) ბახტაძე მიხეილ ალექსანდრეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2005 წლის 11 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ერისთავობის ინსტიტუტი საქართველოში (ძვ. წ. III - ახ. წ. X სს.)“.

6) ბახტაძე ნოდარ ალექსანდრეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2004 წლის 19 მარტის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „კლდეში ნაკვეთი ძეგლების გენეზისი და განვითარების გზები საქართველოში (ისტორიულ-ხელოთმობდვრული გამოკვლევა)“.

7) ბლიაძე ევგენი ალექსანდრეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2003 წლის 23 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „საგარეო ორიენტაციის პრობლემები XVIII საუკუნის ქართულ პოლიტიკურ აზროვნებაში“.

8) ბუბულაშვილი ელდარ მირიანის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2006 წლის 9 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესია ევზარქოსობის პერიოდში“.

9) გაბუნია გურამ გრიგოლის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2003 წლის 20 იანვრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „საქართველო X საუკუნის ბოლო მეოთხელსა და XI საუკუნის დასაწყისში“.

10) გამყრელიძე გელა ალექსანდრეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1993 წლის 4 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„კოლხეთის ისტორია, ტოპოარქეოლოგიის საკითხები (ძვ. წ. V - ახ. წ. VII სს.)“*.

11) გელოვანი არჩილ არდევანის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 8 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„დასავლეთ საქართველოს მოიანეთი (სვანეთი) XIX საუკუნეში“*.

12) გოგოლიშვილი ოთარ გერონტის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 19 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„სოციალური და ეროვნული მოძრაობა სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში XX საუკუნის პირველ მესამედში“*.

13) გოილაძე ვახტანგ იოსების ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 22 ოქტომბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართლის სამეფო III საუკუნის 50-იანი წლებიდან – VI საუკუნის 30-იანი წლების დასარულამდე (ურთიერთობა სასანიანთა ირანთან და რომ-ბიზანტიასთან)“*.

14) გრიგოლია თენგიზ ბონდოს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2003 წლის 6 ივლისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„XX საუკუნის 90-იანი წლების საქართველოს საერთაშორისო ეკონომიკური და პოლიტიკური ურთიერთობის საკითხები“*.

15) გურული ვახტანგ შალვას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1997 წლის 20 იანვრის სხდომაზე,

რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართული სოციალ-დემოკრატია 1892-1904 წლებში“*.

16) დაუშვილი ალექსანდრე გიორგის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 25 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საერთაშორისო ურთიერთობა საქართველოში 1921-1985 წწ.“*

17) დიასამიძე ბიჭიკო რაფიელის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 16 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქრისტიანობა დასავლეთ საქართველოში“*.

18) ღუმბაძე სერგო შუქურის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2003 წლის 14 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა მეორე მსოფლიო ომისა და ომის შემდგომ პერიოდში (1940-1950-იანი წლები)“*.

19) ვადაჭკორია შოთა ილიას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 20 სექტემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართული სოციალ-დემოკრატია 1917-1921 წლებში“*.

20) ვარდოსანიძე სერგო სერგოს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 15 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 1917-1952 წლებში“*.

21) ვაჩნაძე მერაბ დიმიტრის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო

უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 3 ივლისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*ქართული სოციალ-დემოკრატია 1905-1918 წლებში*“.

22) ვაჩნაძე ნათელა ზაქარიას ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1993 წლის 2 ივლისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*სააზროვნო სისტემა და ქართული საზოგადოების ზნეობრივი იდეალი V-X საუკუნეებში*“.

23) ვახტანგიშვილი თეიმურაზ ბაგრატიის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 14 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*საქართველოს ეკონომიკურ-სოციალური სტრუქტურა და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მოძრაობის ძირითადი ამოცანები XIX-XX საუკუნეთა მიჯნაზე*“.

24) თვალავაძე ვაჟა ტერენტის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2003 წლის 17 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*სამტრედიის რეგიონი 1870-1914 წლებში*“.

25) თვალაძე ვენერა სვერიანის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 28 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*კულტურულ და პოლიტ-საგანმანათლებლო სტრუქტურები 1921-1925 წლების საქართველოში*“.

26 თოფჩიშვილი როლანდ ანდრეას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1993 წლის 27 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*საქართველოს მთის მოსახლეობის ეთნოისტორიული პრობლემები*“.

27) იობაშვილი გულივერ ვარლამის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1997 წლის 3 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი პრობლემები და ანტიფეოდალური იდეები XVIII საუკუნის მეორე ნახევრის – XIX საუკუნის პირველი მესამედის ქართულ საზოგადოებრივ აზროვნებაში“.*

28) კალანდაძე როლანდ ნიკოლოზის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2001 წლის 17 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„დემოკრატია და ქართული სახელმწიფოებრიობა 1918-1921 წწ.“*

29) კანდელაკი დალი გიორგის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 24 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საქართველო-რუსეთის ურთიერთობის საკითხები გერმანულ წყაროებში (XVIII საუკუნის მეორე ნახევარი – XIX საუკუნის პირველი ნახევარი)“.*

30) კვესელავა იგორ სევერიანეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 30 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საქართველო 70-80-იან წლებში (საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მოძრაობა)“.*

31) კიკნაძე ვაჟა ივანეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2006 წლის 10 მარტის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ეროვნული და საკაცობრიო პრობლემატიკა XIX საუკუნის ქართველი სასულიერო მოღვაწეების შემოქმედებაში (ეპისკოპოსები: ვაბრიელ ქიქოძე, კირიონ სამაგლიშვილი, პეტრე კონჭოშვილი; ღვთისმეტყველების კანდიდატი მიხეილ საბინინი)“.*

32) კირთაძე ნესტან ლევანის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 25 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საქართველოს დამოუკიდებლობისა და ეროვნული სახელმწიფოებრიობის აღდგენისათვის ბრძოლის ისტორია (XX საუკუნის 20-იანი წლების პირველი ნახევარი)“*.

33) კომახიძე თეიმურაზ დავითის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1997 წლის 22 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქალაქ ბათუმის განათლებისა და კულტურის ისტორიის საკითხები (1878-1995 წწ.)“*.

34) კუპატაძე ელვერ სერგოს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1993 წლის 22 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართული ეროვნული საჯარისო შენაერთების ისტორია 1921-1956 წლებში“*.

35) მესხია ერმილე ალიოშას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2004 წლის 5 მარტის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო 1918-1921 წლებში (საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ისტორია)“*.

36) მჭედლიძე გიორგი ლეონიდეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1994 წლის 20 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქუთაისის ახალი ისტორიის ნარკვევები (1892-1921 წწ.)“*.

37) ნადირაძე გიორგი შალვას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 22 ივნისის სხდომაზე,

რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*XIX საუკუნის მეორე ნახევრის ქართული ისტორიული აზროვნება (სულხან ბარათაშვილი)*“.

38) ნაცვლიშვილი ნათელა დავითის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1993 წლის 15 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*აღმოსავლეთ საქართველოს თავად-აზნაურობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური შეხედულებანი (XIX საუკუნის პირველი მესამედი)*“.

39) ნიკოლეიშვილი ამირან ოთარის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 20 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*კულტურა საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში (1918 წლის მაისი – 1921 წლის თებერვალი)*“.

40) ნინიძე დავით ვანტანგის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 15 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*ბაგრატიონთა სამეფო სახლის განშტოებათა ისტორია (XIII-XVIII საუკუნეები)*“.

41) ოთხმეზური გიორგი კონსტანტინეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 29 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*შიდა ქართლის მცირე სათავადოები (XV-XVII საუკუნეები)*“.

42) ჰაველიაშვილი ქეთევან დავითის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1995 წლის 18 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*საქართველოს საეგზარქოსო 1900-1917 წლებში*“.

43) პაპასქირი ზურაბ ვალერიანის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1993 წლის 15 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„შუა საუკუნეების საქართველოს საერთაშორისო მდგომარეობა X საუკუნის 70-იან – 80-იან წლებში“*.

44) როგავა გივი დავითის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2000 წლის 29 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკა საქართველოში 1801-1917 წლებში“*.

45) საითიძე გიორგი შალვას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2004 წლის 15 მარტის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართული პოლიტიკური აზრი და რუსეთის სახელმწიფო სათათბიროები (1905-1917 წწ.)“*.

46) სანაძე მანანა ვლადიმერის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 8 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართლის ცხოვრება და საქართველოს ისტორიის უძველესი პერიოდი (ქართლოსიდან მირიანამდე)“*.

47) სანდოძე დავით არსენის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2004 წლის 10 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართულ-უკრაინული ურთიერთობების ისტორია“*.

48) სინაურიძე მანანა ივანეს ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1995 წლის 19 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკ-

კალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქვემო ქართლი (ისტორიულ-არქეოლოგიური გამოკვლევა)“*.

49) სიორიძე მალხაზ მაკარის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2001 წლის 14 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო 1914-1918 წლებში (სოციალურ-ეკონომიკური და პოლიტიკური ვითარება)“*.

50) სონღულაშვილი ავთანდილ ვახტანგის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1993 წლის 18 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საქართველოს ქალაქების საგარეუბნო ზონათა ისტორია 1960-1985 წლებში“*.

51) სურგულაძე აბელ თეოფილეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 29 ოქტომბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართველები ევროპის ხალხთა წინააღმდეგობის მოძრაობაში (1939-1945 წლები)“*.

52) ტუხაშვილი ლოვარდ ვასილის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1995 წლის 19 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართული დიპლომატიის განვითარება და საგარეო პოლიტიკის აქტუალური პრობლემები X-XIV საუკუნეებში“*.

53) ურუშაძე ლევან ზურაბის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2006 წლის 19 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საქართველოს და კავკასიის XVIII-XX საუკუნეების ისტორიის საკითხები ქართულ ემიგრანტულ ლიტერატურაში“*.

54) ფარსადანიშვილი ანცი არჩილის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1994 წლის 7 ივნისის სხდომაზე,

რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*უცხოური კაპიტალი საქართველოში XIX საუკუნის დამლევს და XX საუკუნის დამლევს*“.

55) შველიძე დიმიტრი შალვას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 27 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*საქართველოს სოციალისტ-ფედერალისტთა პარტია 1903-1917 წლებში*“.

56) შუბლაძე თენგიზ შალვას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 24 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*საქართველოს შეიარაღებული ძალების ისტორია და მისი ჩამოყალიბების პრობლემები თანამედროვე ეტაპზე*“.

57) ჩოჩია ვაჟა გალაკტიონის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 24 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*ბისმარკი და გერმანიის საგარეო პოლიტიკა 1871-1882 წლებში და ქართული პრესა*“.

58) ჩხაიძე გურამ ვლასის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2005 წლის 21 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*სამუზეუმო დაწესებულებების ისტორია საქართველოში (XIX საუკუნის მეორე ნახევარსა და XX საუკუნის პირველ მესამედში)*“.

59) ჭუმბურიძე დოდო პავლეს ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 25 იანვრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო იდეოლოგია და პოლიტიკა 1918-1921 წლებში და ქართული საზოგადოებრივი აზრი*“.

60) ჭუმბურიძე ოთარ ალექსანდრეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 24 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*პიროვნების უფლება – თავისუფლების პრობლემები და მათი რეალიზაციის გზები თანამედროვე საქართველოში*“.

61) ხეცურიანი მარადი ალექსანდრეს ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1995 წლის 25 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*საქართველოს აგრარული ჭარბმოსახლეობა და მისი დასაქმების სფეროები 1864-1917 წლებში*“.

62) ხუციშვილი რევაზ თენგიზის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1995 წლის 7 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*უნგრულ-კავკასიური პრობლემა (უნგრელი ტომები ჩრდილო კავკასიაში V-IX საუკუნეებში)*“.

63) ჯანელიძე ოთარ იაშას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 28 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია (1917-1923 წლები)*“.

64) ჯაფარიძე გონა ირაკლის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1994 წლის 27 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „*საქართველო და მახლობელი აღმოსავლეთის ისლამური სამყარო XII საუკუნესა და XIII საუკუნის პირველ მესამედში*“.

65) ჯორჯიკია ნათელა გუგუშის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2006 წლის 8 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალი-

ფიკაციო ნაშრომის თემა: „საქართველოს საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ძვლადობა 1926-1937 წლებში“.

4) სპეციალობა – „მსოფლიოს ისტორია“

1) ავალიანი ეკა ნიკოლოზის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 26 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ძველი ცივილიზაციების ფორმირება მახლობელ აღმოსავლეთსა და ცენტრალურ მედიტერანულ სამყაროში“.

2) ანთელავა გიორგი ირაკლის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2004 წლის 22 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „თურქული ემიგრაცია დასავლეთ ევროპის ქვეყნებში II მსოფლიო ომის შემდეგ“.

3) ანთელავა თენგიზ მიხეილის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 25 სექტემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ბოლშევიზმის ბრძოლა პოლიტიკური ხელისუფლებისათვის რუსეთში (1905-1922 წწ.)“.

4) ბელთაძე იზოლდა ვლადიმერის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2004 წლის 14 იანვრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ინგლისის სავაჭრო კომპანიები, მათი საქმიანობა და კოლონიური ექსპანსიის დასაწყისი (XV ს. – XVII ს. დასაწყისი)“.

5) გამრეკელი გივი დავითის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2004 წლის 2 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ამიანე მარცვლინე, როგორც ისტორიკოსი და პოლიტიკური მოაზროვნე“.

6) გელოვანი ნანი არჩილის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2005 წლის 15 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქალის ადგილი და როლი VII-X საუკუნეების მუსლიმურ საზოგადოებაში“*.

7) გომართელი ნინო ნიკოლოზის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 8 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საზოგადოებრივ-პოლიტიკური იდეები აბსულიტიზმის ხანის ინგლისში“*.

8) გორდუზიანი ლევან რისმაგის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 1 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„B-ხაზოვანი ტექსტების do-e.ro ძველი სამყაროს სოციალური ისტორიის კონტექსტში“*.

9) თოდუა თემურ ტარიელის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1995 წლის 22 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„რომაული სამყარო და საქართველოს შავიზღვისპირეთი“*.

10) კალანდაძე მერაბ ლევანის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 20 ოქტომბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„დასავლეთ ევროპის შუა საუკუნეების და ახალი ისტორიის შესწავლა საქართველოში XX საუკუნის პირველ ნახევარში“*.

11) კუტალია გურამ მამანტის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 30 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საზოგადოებრივ-პოლიტიკური იდეები რეფორმაციის ეპოქის გერმანიაში“*.

12) მარუაშვილი ზაზა რომანის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2004 წლის 15 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„მრავალპარტიულობის ჩამოყალიბება, როგორც რუსეთის დემოკრატიული განვითარების კანონზომიერება (ისტორიულ-პოლიტოლოგიური ანალიზი)“*.

13) მენტეაშვილი ივანე შოთას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1997 წლის 24 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„კაცობრიობის ისტორიული განვითარების კანონზომიერება ამ პროცესში მომხდარ მოვლენათა არსის წარმოჩენის მეშვეობით“*.

14) მშვილდაძე მარიკა გოდერძის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2003 წლის 16 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„რომი და აღმოსავლური რელიგიები ახ. წ. I-III საუკუნეებში“*.

15) ნაჭყებია ირინე ნოდარის ასული.

ხარისხი მიენიჭა გიორგი წერეთლის სახელობის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2003 წლის 21 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი კარლო კუცია. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საფრანგეთ-ირანის დიპლომატიური ურთიერთობა 1804-1810 წლებში (ფრანგული წყაროებისა და საარქივო მასალის მიხედვით)“*.

16) პაპაშვილი მურმან გულიკოს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 24 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საქართველო-ვატიკანის ურთიერთობა XVII-XVIII საუკუნეებში“*.

17) სანიკიძე გიორგი თამაზის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2001 წლის 5 დეკემბრის სხდომაზე,

რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„შიიზმი და სახელმწიფო ირანში“*.

18) სანიკიძე გუბაზ ლევანის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 17 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ანტიკურ-რომაული რესპუბლიკის კრიზისი და დაცემა (ძვ. წ. I საუკუნე)“*.

19) სურგულაძე კახაბერ აბელის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 20 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ციცერონი და სამოქალაქო ომი რომში (49-45 წლები)“*.

20) სურგულაძე ნუგზარ ივანეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 1993 წლის 9 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„სეფიანთა ირანის ცენტრალური მმართველობა“*.

21) ტატიშვილი ირინე მიხეილის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 19 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ხეთური რელიგია. გენეზისი, ფორმირება, პანთეონის სტრუქტურა“*.

22) ტიკაძე მერაბ ილიას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2003 წლის 24 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ოსმალთა ბატონობა სირიაში და ისლამური ინსტიტუტები (კონსერვატივში და ევოლუციის ნიშნები, XVIII ს.)“*.

23) ხუბაშვილი ლეილა ბაგრატის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2003 წლის 17 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი დავით კაციტაძე. საკვალიფი-

კაციო ნაშრომის თემა: *„ვენეციისა და ფლორენციის დიპლომატია XIII-XV საუკუნეებში“*.

5) სპეციალობა – **„კავკასიის ისტორია“**

1) **კელაპტრიშვილი ზაქარია გურამის ძე.**

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2006 წლის 1 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საქართველო-დაღესტნის ურთიერთობა უძველესი დროიდან – XVIII საუკუნის ბოლომდე“*.

6) სპეციალობები: **„ეთნოგრაფია“**, **„ეთნოლოგია“**,
„ანთროპოლოგია“, **„ფიზიკური ანთროპოლოგია“**

1) **აბასოვი არიფ აკიმ ოღლი (ბაქო, აზერბაიჯანის რესპუბლიკა).**

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1994 წლის 28 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი თინათინ ოჩიაური. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ცხოვრების წესი აზერბაიჯანის ახალ ქალაქებში XX საუკუნის 70-იან წლებსა და 80-იანი წლების პირველ ნახევარში (ეთნო-სოციოლოგიური გამოკვლევა)“*.

2) **აბაკელია ნინო კონსტანტინეს ასული.**

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სადისერტაციო საბჭოს 1997 წლის 27 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„სიმბოლო და რიტუალი ქართულ კულტურაში“*.

3) **ბახია-ოქრუაშვილი სალომე ივანეს ასული.**

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2006 წლის 24 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„აფხაზთა ეთნიკური ისტორიის პრობლემები. კავკასიის ეთნოლოგიის საკითხები“*.

4) **ბითაძე ლიანა ოთარის ასული.**

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2006 წლის 22 დეკემბრის სხდო-

მაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„კავკასიონის ტიპის გენეზისი (ანთროპოლოგიური მონაცემების მიხედვით)“*.

5) გოცირიძე გიორგი შალვას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 26 აპრილის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართული ტრადიციული ყოფითი კულტურა XIX საუკუნის მეორე ნახევარსა და XX საუკუნის პირველ ნახევარში (კვების ხალხური სისტემა და სუფრის ტრადიციები, ხალხური ეტიკეტი)“*.

6) კანდელაკი მარინა ბიძინას ასული.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის სადისერტაციო საბჭოს 1997 წლის 6 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა პროფესორი ოთარ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„სოციალური სიმბოლიკა ქართველ მთიელთა ტრადიციულ ყოფაში“*.

7) კახიძე ნოდარ აბდულის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2001 წლის 16 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ხელოსნობა სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში“*.

8) მელიქიშვილი ლიანა შალვას ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2001 წლის 28 სექტემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ტრადიციული კულტურის როლი ახალი საზოგადოების ჩამოყალიბებაში (კონფლიქტი და სოციალური განწყობა ჯავახეთის პოლიეთნიკურ საზოგადოებაში)“*.

9) მიმინოშვილი ოთარ გიორგის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2003 წლის 28 მარტის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ეთნოლოგიის განვითარებისა და ჩამოყალიბების ძირითადი ეტაპები საქართველოში“*.

10) მინდაძე ნუნუ რევაზის ასული.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის სადისერტაციო საბჭოს 2000 წლის 18 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი თინათინ ოჩიაური. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართული ხალხური სამედიცინო კულტურა“*.

11) ნადირაძე ელდარ შალვას ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის სადისერტაციო საბჭოს 1998 წლის 13 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი თინათინ ოჩიაური. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საქართველოს მემორიალური კულტურა“*.

12) ნანობაშვილი ბიძინა ილიას ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის სადისერტაციო საბჭოს 1997 წლის 28 ნოემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი თინათინ ოჩიაური. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„საოჯახო მეურნეობა კახეთში XIX საუკუნის რეფორმის შემდგომ და XX საუკუნის პირველ მეოთხედში“*.

13) სურგულაძე ირაკლი კონსტანტინეს ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1994 წლის 15 ივნისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი თინათინ ოჩიაური. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„ქართული ხალხური ორნამენტის სიმბოლიკა“*.

14) ფუტყარაძე თამაზ ქაზიმის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 4 ოქტომბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: *„აჭარის მოსახლეობის მიგრაციის ისტორიულ-ეთნოლოგიური პრობლემები“*.

15) ცაგარეიშვილი თამილა შალვას ძე.

ხარისხი მიენიჭა არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის სადისერტაციო საბჭოს 2000 წლის 3 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი თინათინ

ოჩიაური. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ტყეთსარგებლობის ეთნოეკოლოგიური კულტურა საქართველოში“.

16) ხუციშვილი ქეთევან გიორგის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2005 წლის 25 მარტის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „რელიგიური ფაქტორის გავლენა ეთნოკულტურულ იდენტურობაზე და სამოქალაქო ინტეგრაციის პროცესებზე“.

17) ჯამირზავეი სალმან მირზაყის ძე (გროზნო, ჩეჩნეთის რესპუბლიკა, რუსეთის ფედერაცია).

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 1999 წლის 23 სექტემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „საქართველოს და კავკასიის ძველი ეთნიკური ისტორიის პრობლემები (ნახურ ტომთა ისტორიისათვის III-I ათასწლეულებიდან – ჩვენს ერაზმდე“.

18) ჯანიაშვილი ლავრენტი მამიას ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს 2006 წლის 6 თებერვლის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „სამხრეთ საქართველოდან დეპორტირებული მოსახლეობის ეთნოკულტურული და ეთნოსოციალური პრობლემები“.

7) სპეციალობა – „ისტორიული კულტუროლოგია“

1) ბახტაძე ინგა ვლადიმერის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 20 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „ქართული მუსიკალურ-ესთეტიკური კულტურის განვითარების ძირითადი ისტორიული პრობლემები (ქართული კულტურა – დასავლეთი)“.

2) მჭედლიშვილი გიორგი მიხეილის ძე.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო

უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 13 მაისის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „შუა საუკუნეების ქართული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური აზრის ძირითადი მიმართულებები და „ვეფხისტყაოსანი“.

3) ჩიქოვანი ნინო ილარიონის ასული.

ხარისხი მიენიჭა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს 2002 წლის 23 დეკემბრის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე. საკვალიფიკაციო ნაშრომის თემა: „საქართველოს კულტურული რაობა და ცივილიზაციური კუთვნილება ცივილიზაციათა თეორიის კონტექსტში“.

შეადგინა ნიკო ჯავახიშვილმა